

Гресь Ю. О.
асистент кафедри криміналістики
Національного університету «Одеська юридична академія»,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ТАКТИЧНОГО ТА МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧИХ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Результатом реформування правоохоронної системи в Україні стало створення такого центрального органу виконавчої влади, як Державне бюро розслідування. Одночасно метою функціонування та одним із основних завдань, які стоять перед Державним бюро розслідувань, є запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, віднесених до його підслідності. На шляху вирішення названого завдання співробітники Державного бюро розслідувань можуть застосовувати досить широкий арсенал процесуальних, організаційних та криміналістичних засобів, зокрема здійснювати оперативно-розшукову діяльність завдяки проведенню оперативно-розшукових заходів та досудове розслідування злочинів шляхом проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, застосовувати допомогу конфідентів, проводити інформаційно-аналітичну роботу та використовувати її результати у своїй практичній діяльності в межах тактичного та стратегічного планування тощо.

Разом з тим аналіз тієї категорії злочинів, що у ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України та Законі України «Про Державне бюро розслідувань» віднесені законодавцем до підслідності Державного бюро розслідувань, дозволяє зробити висновок як про значну суспільну небезпечність цих злочинів, так і про високий рівень складності здійснення їх розслідування.

Вище сказане дозволяє прийти до висновку про необхідність розроблення системи спеціальних криміналістичних тактичних та методичних рекомендацій, які б відображали новітні наукові підходи до вивчення злочинної діяльності та діяльності з розслідування злочинів, а, також, враховували специфіку і форми діяльності співробітників Державного бюро розслідувань як специфічних суб'єктів, що здійснюють правоохоронну діяльність.

Так, застосування системно-структурного та технологічного підходів до формування криміналістичних рекомендацій дозволить вирішити ряд принципових питань, пов'язаних із науково-методичним забезпеченням слідчих Державного бюро розслідування. В першу чергу необхідно взяти до уваги той факт, що діяльність слідчих Дер-

жавного бюро розслідування пов'язана із виконанням оперативної та кримінальної процесуальної роботи, тому криміналістичні рекомендації повинні носити комплексний характер.

Також слід враховувати той факт, що сутність та складність самих злочинів, що відносяться до компетенції Державного бюро розслідування, пов'язана із клопіткою оперативною роботою із виявлення і припинення їх вчинення, а також кримінальним процесуальним розкриттям та розслідуванням. Крім того не залишилося поза увагою законодавця завдання, пов'язане із необхідністю ефективного запобігання вчиненню злочинів, віднесених до компетенції Державного бюро розслідувань.

Тому криміналістичні тактичні та методичні рекомендації із виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, що відносяться до підслідності Державного бюро розслідувань, а також запобігання їх вчинення повинні розроблятися вченими з урахуванням потреб практики у вигляді певних технологічних моделей, які б враховували усі етапи діяльності співробітників Державного бюро розслідувань від моменту надходження чи виявлення певної інформації про підготовку до вчинення конкретного злочину, до повного його розкриття і притягнення винних осіб до відповідальності.

Структура такої технологічної моделі повинна передбачати виділення окремих етапів розслідування із визначенням відповідних завдань тактичного та стратегічного рівнів. Також повинні описуватися основні варіанти алгоритмів вирішення названих завдань.

Необхідно вказати на те, що такі криміналістичні рекомендації повинні розроблятися вченими саме для практичних співробітників та подаватися у стислій та зручній для їхнього сприйняття формі. Громіздкі криміналістичні рекомендації, викладені незвичною для практичних співробітників науковою мовою у вигляді монографій чи розділів у підручниках, вимагають від слідчих значного часу для їх освоєння, який не завжди знаходиться у розпорядженні слідчого.

Крім того, рівень сучасного наукового розвитку людства дозволяє застосовувати програмне комп'ютерне забезпечення для здійснення діяльності слідчих. Тому новітні технічні можливості повинні застосовувати у практиці здійснення розслідування злочинів не лише у вигляді удосконалених техніко-криміналістичних засобів та під час проведення експертних досліджень, але й на етапі планування та організації здійснення розслідування конкретного злочину.